

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	340
Land:	Etiopien
Kilde:	Landinfo
Titel:	Temanotat. Etiopia: Protestdemonstrasjoner og politisk utvikling fra mai 2016
Udgivet:	8. juni 2018
Optaget på baggrundsmaterialet:	25. september 2018

Temanotat

Etiopia: Protestdemonstrasjoner og politisk utvikling fra mai 2016

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

© Landinfo 2018

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingsreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivarettatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

SUMMARY

In Oromia protest demonstrations had been going on more or less continuously since 2014. In 2016 similar waves of protests occurred in Amhara. The extent of the protests increased in both states and turned gradually violent. The pressure on the authorities mounted and in October 2016 a state of emergency was imposed.

During the state of emergency several thousands of those who had participated in the protests were arrested together with politicians from the opposition and critical journalists. However, in Oromia the political leadership was at the same time replaced by reformist politicians with greater legitimacy in the population.

After the state of emergency was lifted in August 2017, new protest waves came in Oromia and Amhara. They targeted primarily the federal authorities and Tigray People's Liberation Front (TPLF). On the other side, in Oromia the demonstrators supported the new political leadership. A central demand from the demonstrators was that the political prisoners had to be set free. The authorities eventually gave in, and nearly all of them are released today.

In February 2018 the Ethiopian prime minister resigned and again a state of emergency was imposed for six months. In April 2018 a new prime minister was sworn in. He is an Oromo and a reformist, and has declared that he wants reconciliation and dialogue with all parties in Ethiopia.

SAMMENDRAG

I Oromia hadde det pågått protestdemonstrasjoner mer eller mindre uavbrutt siden 2014. I 2016 kom i tillegg en tilsvarende protestbølge i Amhara. Protester i de to største delstatene økte i omfang og fikk etter hvert voldelige innslag. Presset mot myndighetene økte og i oktober 2016 ble det innført unntakstilstand.

Under unntakstilstanden ble flere tusen av dem som hadde deltatt i protestene, arrestert sammen med opposisjonspolitikere og kritiske journalister. Samtidig ble den politiske ledelsen i Oromia skiftet ut, og mer reformvennlige krefter med større legitimitet i befolkningen kom til makten.

Etter at unntakstilstanden ble opphevet i august 2017, kom det igjen nye protestbølger i Oromia og Amhara. De rettet seg primært mot føderale myndigheter og Tigray People's Liberation Front (TPLF). I Oromia støttet demonstrantene den nye politiske ledelsen. Et sentralt krav fra demonstrantene var at politiske fanger måtte settes fri. Myndighetene ga etter hvert etter og de aller fleste er nå løslatt.

I februar 2018 gikk den etiopiske statsministeren av og det ble igjen innført unntakstilstand for seks nye måneder. I april var ny statsminister på plass. Han er oromo, tilhører de reformvennlige og har erklært at han ønsker forsoning og dialog med alle parter i det etiopiske samfunnet.

INNHold

1. Innledning	6
2. Protester fra mai 2016 til oktober 2016	6
2.1 Innledning	6
2.2 Protester blant oromoene	7
2.2.1 En ny protestbølge brøt ut i Oromia august 2016	7
2.3 Protester i Amhara	9
2.3.1 Bakgrunn for protestene	9
2.3.2 Protestene i august og september 2016	10
3. Unntakstilstand – oktober 2016 til august 2017	10
3.1 Bestemmelser i unntakstilstanden	11
3.2 Unntakstilstanden i praksis	12
3.2.1 Begrensninger på internett	12
3.2.2 Drap og pågripelser av opposisjonelle	12
3.3 Politisk utvikling under unntakstilstanden	13
3.3.1 Lemma Megersa ny president i Oromia	13
4. Situasjonen etter at unntakstilstand ble opphevet i august 2017 og fram til ny unntakstilstand i februar 2018	14
4.1 Nye protester	14
4.1.1 Oromia	14
4.1.2 Amhara	16
4.2 Løslatelse av politiske fanger	17
4.3 Statsministerens avgang og innføring av ny unntakstilstand	18
4.3.1 Reaksjoner på ny unntakstilstand	19
5. Politisk utvikling etter ny unntakstilstand	20
6. Referanser	22

1. INNLEDNING

Regimekritiske protestbevegelser har spilt en viktig rolle i Etiopias nyere historie som pådrivere for politisk endring og demokratisering. Det hører også med til historien at landets myndigheter ved flere anledninger har møtt de protesterende med voldelige midler i form av fengslinger og drap, som blant annet har ført til at flere har valgt å rømme fra landet.

Landinfo har i de to tidligere notatene, «Studentprotester fram til 2014» og «Demonstrasjoner og protester blant oromobefolkningen fra april 2014 til mai 2016», gitt en oversikt over protestbevegelser fram til mai 2016 (Landinfo 2016; Landinfo 2017). Dette notatet viderefører oversikten fram til mars 2018. I tillegg gjøres det rede for politiske endringer som fant sted fra slutten av 2017, og fram til valg av ny statsminister i april 2018.

Det finnes ingen fullstendig og systematisk redegjørelse for de ulike protestdemonstrasjonene i det aktuelle tidsrommet. Notatet er basert på informasjon fra ulike etiopiske og internasjonale medier, menneskerettighetsorganisasjoner og opplysninger innhentet under et besøk i Etiopia i november 2017. Tilgjengelig informasjon er ofte mangelfull når det gjelder for eksempel hvor mange som ble arrestert under en demonstrasjon og hva hendte med de arresterte. Det skyldes at myndighetene bare delvis har offentliggjort informasjon om slikt. Mobilnettet har også vært avstengt under store landsomfattende demonstrasjoner slik at det har vært vanskelig for uavhengige observatører å formidle hva som skjedde de ulike stedene.

Det er begrenset hva et notat som dette kan gi av detaljer om de ulike hendelsene som omtales. Men i flere tilfeller gis det en god del konkrete opplysninger i kildene det er vist til, som for eksempel om når og i hvilke byer det foregikk demonstrasjoner, og i hvilken grad det kom til voldelige konfrontasjoner mellom de demonstrerende og politiet.

Notatet er i stor grad basert på informasjon fra de engelskspråklige nettavisene Addis Standard og OPride. Addis Standard opererer fra Etiopia, mens OPride har sin redaksjon i USA. Begge er for så vidt regimekritiske, men OPride mer uttalt enn Addis Standard. Landinfo oppfatter begge som velinformerte og relativt balanserte i sin redaksjonelle praksis.

2. PROTESTER FRA MAI 2016 TIL OKTOBER 2016

2.1 INNLEDNING

Protestdemonstrasjonene som fant sted fra mai 2016 til unntakstilstand ble innført i oktober 2016, må ses på bakgrunn av protestene i Oromia, som startet allerede i april 2014. Disse tidligere protestene er det gjort rede for i Landinfos notat «Demonstrasjoner og protester blant oromobefolkningen fra april 2014 til mai 2016» (Landinfo 2016).

Etter å ha pågått mer eller mindre kontinuerlig fra november 2015 gikk antall protestdemonstrasjoner i Oromia markant ned fra mars 2016, og holdt seg lavt fram til

slutten av juli 2016. Organisasjonen Armed Conflict Location and Event Data Project (ACLED) har systematisk registrert protestdemonstrasjoner og voldelige hendelser med politiske motiver i Etiopia. I deres rapport fra november 2016 er det registrert et mindre antall protester i april, mai og juni 2016 (ACLED 2016). Etter hva Landinfo kan se, er disse hendelsene ikke omtalt i etiopiske medier eller av andre observatører. De må derfor antas å ha hatt et lokalt preg og et beskjedent omfang.

Protestdemonstrasjoner i større skala brøt ut i Oromia i slutten av juli 2016, og var opptakten til en ny bølge protester som varte fram til unntakstilstand blir innført 9. oktober 2016. I denne perioden opplevde også Amhara-regionen for første gang omfattende uroligheter.

2.2 PROTESTER BLANT OROMOENE

Protestene blant oromobefolkningen som startet i 2014, rettet seg først og fremst mot den såkalte Masterplanen for Addis Abeba (se Landinfo 2016, s. 8). Etter at myndighetene trakk denne planen tilbake i januar 2016, fortsatte likevel demonstrasjonene til ut i april. I den siste fasen av protestene var hovedkravene løslatelse av politiske fanger, straffeforfølgelse av dem som hadde skutt og drept demonstranter under de tidligere protestene, og reelt selvstyre for Oromia. Den nye protestbølgen som kom høsten 2016, må ses på bakgrunn av disse kravene sammen med en generell misnøye med myndighetene og en utbredt oppfatning blant oromoene om at de blir holdt nede og diskriminert.

De første protestene som omtales i etiopiske medier i annet halvår 2016, fant sted rundt 26. juli i Arsi. Eneste kilde for denne hendelsen er ESAT¹. I meldingen opplyses det at føderale styrker ble satt inn for å stoppe protester i byene Dodola, Adaba og Asasa (ESAT 2016). Flere opplysninger blir ikke gitt og mer informasjon har heller ikke kommet fra andre kilder². Blant dem som samme dag gjengir meldingen fra ESAT, er nettavisen Borkena³, som i en kommentar spekulerte i om denne demonstrasjonen kunne bli startskuddet for nye protester i Oromia (Borkena 2016a).

2.2.1 En ny protestbølge brøt ut i Oromia august 2016

En ny stor protestbølge brøt ut i Oromia i begynnelsen av august 2016. Det er vanskelig å bedømme hvilken rolle hendelsene i Arsi spilte i denne sammenhengen. Men det som synes klart, er at aktivister mandag 1. august på sosial medier, særlig på Facebook under merkelappen #OromoProtest, oppfordret til demonstrasjoner den kommende helgen, som vil si 6. og 7. august. Aktivistene proklamerte at demonstrasjonene skulle være en videreføring av de tidligere protestene som hadde startet i november 2015. Det er verdt å merke seg at dette initiativet kom dagen etter en stor demonstrasjon i Gonder i Amhara-regionen 1. august (se nedenfor). Denne demonstrasjonen gikk

¹ Ethiopian Satellite Television (ESAT) opererer fra USA og står Ginbot 7 nær. I perioder har etiopiske myndigheter blokkert tilgang på sendingene deres i Etiopia.

² Landinfo finner det påfallende at andre medier ikke omtaler denne hendelsen på selvstendig grunnlag, og særlig oromo-medier. Likevel har vi ikke informasjon som skulle tilsi at meldingen ikke viser til faktiske hendelser.

³ Borkena opererer fra USA. Redaksjonen er amharisk og regimiekritisk, men utfordrer er etter Landinfos oppfatning etiopiske myndigheter i mindre grad enn for eksempel ESAT.

fredelig for seg. Oromo-aktivistene viste til den og oppfordret myndighetene til å tillate tilsvarende demonstrasjoner i Oromia (Addis Standard 2016a).

Landinfo har ikke funnet noen fullstendig oversikt over de protestdemonstrasjonene som utspant seg i Oromia gjennom helgen 6. og 7. august. Det gjelder både hvor de foregikk, antall deltakere, antall arresterte og antall drept. En viktig grunn til at informasjonen er sparsom, synes å være at myndighetene hindret tilgang for journalister og at de blokkerte tilgang til sosiale medier over store deler av landet i løpet av kvelden 5. august. Plattformen som ble rammet, var Facebook, Twitter, Viber og WhatsApp (Freedom House 2017). Det kan også nevnes at fire framtredende medlemmer av den etiopiske menneskerettighetsorganisasjonen Human Right Council (HRCO) på denne tiden ble arrestert, angivelig for å hindre dem i å dokumentere hva som skjedde under demonstrasjonene (EHRP 2016a).

Den oromiske nettavisen OPride meldte imidlertid allerede 6. august 2016 at hundretusener protesterte i rundt 200 byer i Oromia. Informasjonen var basert opplysninger fra aktivister. OPride opplyste å ha verifisert aktivitet i 51 byer, som alle er navngitt i artikkelen (OPride 2016a). Protestene synes å ha fortsatt med uforminsket styrke også søndag 7. august. Det foreligger ikke sikre tall for hvor mange som ble drept eller arrestert i løpet av disse to dagene. Addis Standard melder 8. august at flere titalls ble skutt og drept av politi, og at dødstallene var størst i byene Assasa, Adaba, Shashemene og Kofele i Vest Arsi og i byene Ambo og Ginchi i Vest Shewa (Addis Standard 2016b). Den oromiske opposisjonspolitikeren Merera Gudina uttalte 9. august til Washington Post at rundt 50 personer ble drept 6. august (Schemm 2016).

Den best dokumenterte av demonstrasjonene i løpet av disse dagene foregikk i Addis Abeba. Om morgenen 6. august samlet flere hundre oromoer seg på en stadion ved den store offentlige plassen Meskel Square i Addis Abeba. Fra stadion gikk de så mot Meskel mens de ropte slagord slik som «vi vil ha vår frihet» og «frigi alle politiske fanger» (Wikipedia a; velinformert kilde, møte i Addis Abeba november 2017). Politiet greide i løpet av ganske kort tid å stoppe demonstrasjonen. Det ble brukt køller og tåregass, men ikke skytevåpen. Ingen kilder har meldt om drept under denne aksjonen, men hundrevis av demonstrantene ble arrestert og internert (Addis Standard 2016c).

Neste hendelse det er verdt å omtale i denne sammenhengen, selv om den ikke fant sted i Etiopia, skjedde under OL i Rio de Janeiro i 2016. 21. august vant den oromiske maratonløperen Feyisa Lilesa fra Etiopia sølv. Idet han passerte mållinjen, la han armene i kryss over hodet (Cosier 2016). Denne posituren hadde demonstrantene i Oromia i lengre tid brukt for å vise sin motstand mot etiopiske myndigheter. Feyisas markering i Rio førte til at oromoenes protester fikk større internasjonal oppmerksomhet, og selv ble han en helt blant oromoene (OPride 2016b).

Irrecha-festivalen i Bishoftu

Den mest fatale i rekken av hendelser under den nye oromiske protestbølgen skjedde 2. oktober 2016 under den årlige Irrecha-festivalen i Bishoftu. Irrecha er oromoenes årlige høsttakkefest. Den er i utgangspunktet apolitisk, men har etter hvert blitt som en nasjonaldag for oromoene hvor flere hundre tusen deltar hvert år. Under den offisielle åpningen av festivalen entret aktivister fra protestdemonstrasjonene scenen, tok mikrofonen fra seremonimesteren og begynte å rope slagord fra protestene og krysset armene over hodet. Flere av de fremmøtte festivaldeltakerne responderte med begeistring. Men i løpet av kort tid kom det hele ut av kontroll. Ubevæpnede

sikkerhetsvakter forøkte uten hell å hindre flere i å ta seg opp på scenen. Bevæpnede sikkerhetsstyrker som sto på siden av og bak scenen, var etter alt å dømme ansvarlige for at flere tåregassgranater ble fyrt av og for at skudd ble løsnet. Dette utløste panikk i den store folkemengden og mange begynte å løpe, blant annet mot en dyp grøft med vann hvor mange falt ned. Under denne forvirringen ble flere rett og slett trampet i hjel mens andre druknet (OPride 2016c). Etiopiske myndigheter opplyste at 52 personer omkom, mens en representant fra Oromo Federalist Congress (OFC) mente at 678 menneskeliv gikk tapt. Det er ikke redegjort for hvordan man på hver sin side har kommet fram til de to tallene. Men etter alt å dømme er tallet fra OFC nærmest realitetene (HRW 2017, s. 20).

Denne hendelsen i Bishoftu utløste sterke reaksjoner i den oromiske befolkningen, som la ansvaret for de omkomne på myndighetene. Det var også en utbredt oppfatning blant oromoer at flere av de omkomne var blitt skutt av føderale sikkerhetsstyrker. I rapporten fra Human Rights Watch (HRW) forteller deltakere på festivalen at de var vitne til at folk ble skutt, og at de så flere døde med skuddskader. Dessuten blir det opplyst at de som døde av skuddskader, ble fraktet til det føderale politiets hovedkvarter i Addis Abeba og ikke til lokalt sykehus, slik som de øvrige skadede og omkomne (HRW 2017, s. 18).

I de følgende dagene spredte det seg protester over hele Oromia. Flere av dem ble voldelige, hvor det ble utøvd hærverk og plyndring, i hovedsak mot offentlige bygninger og utenlandske virksomheter. Dessuten ble politistasjoner og fengsler angrepet og fanger satt fri flere steder (HRW 2017, s. 22). Denne utviklingen i Oromia, sammen med uroligheter i Amhara, ledet fram til at myndighetene innførte unntakstilstand 9. oktober 2016.

2.3 PROTESTER I AMHARA

2.3.1 Bakgrunn for protestene

Amhara har ikke hatt uroligheter de senere årene slik som Oromia. Men i begynnelsen av august 2016 brøt det ut omfattende demonstrasjoner i regionen, og de fortsatte mer eller mindre fram til unntakstilstanden ble innført 9. oktober.

Demonstrasjonene har sin bakgrunn i et omstridt landområde. Da grensene i 1995 ble trukket mellom delstatene i den nyopprettede etiopiske føderasjonen, ble distriktet Wolqayt som lå i et område administrert av amharer, delt i to. Den ene delen ble en del av Amhara, mens den andre delen tilfalt Tigray. Begrunnelsen var at området som tilfalt Tigray, hadde et flertall av tigreanere. Mange amharer har aldri akseptert denne delingen. De mener at det i Wolqayt som helhet er amharer som er majoriteten og at hele Wolqayt derfor bør tilhøre Amhara (Davison 2016).

Protestbølgen startet etter at aktivister som er medlemmer av organisasjonen Wolqayt Amhara Identity Committee (WAIC), som arbeider for å bringe hele Wolqayt inn under Amhara, ble arrestert 12. juli 2016. Den mest framtrедende av disse var Demeke Zewdu.

I tillegg til den konkrete saken som utløste demonstrasjonene, er det også blant amharene mange som mener at tigreanerne har uforholdsmessig stor makt, og at landets ressurser ikke er rettferdig fordelt. Disse oppfatningene kom også til uttrykk som slagord under demonstrasjonene.

2.3.2 Protestene i august og september 2016

Protestene startet i byen Gonder to dager etter arrestasjonen av Demeke Zewdu 12. juli 2016. Siden spredte protestene seg til flere byer i regionen og økte etter hvert i omfang.

Den første store demonstrasjonen fant sted i Gonder 31. juli. Slik som i Oromia synes den å ha kommet i stand ved at aktivister tok initiativet på sosiale medier under merkelappene #GonderProtest og #AmharaProtest, på samme måte som #OromoProtest hadde vært banneret for aktivistene i Oromia (Addis Standard 2016b; velinformert lokal kilde, møte Addis Abeba november 2017).

Flere tusen tok til gatene i Gonder. Demonstrantene krevde at hele Wolqayt må være en del av Amhara, at Demeke Zewdu måtte bli løslatt og at det måtte bli mer rettferdig fordeling av ressursene i landet og ikke bare komme tigreanerne til gode. Dessuten er det verdt å merke seg at demonstrantene uttrykte støtte til protestene i Oromia. Den kom fram gjennom slagord om at «blodet som renner i Oromia, er vårt blod» og «stopp drapene på våre brødre i Oromia». Demonstrasjonen i Gonder 1. august gikk tilsynelatende fredelig for seg uten vold eller arrestasjoner (Wikipedia a).

De følgende dagene økte demonstrasjonene i omfang, og 5. til 8. august 2016 var de etter alt å dømme på sitt mest intense. Ifølge rapport fra Ethiopian Human Rights Project (EHRP) spredte demonstrasjonene seg til seks av regionens elleve administrative soner med de samme slagordene og kravene (EHRP 2016b). Etter hvert begynte myndighetene å ta i bruk voldelige midler for å stoppe protestene. Særlig blodig ble det under demonstrasjoner i regionens hovedstad Bahir Dar 5. august hvor mer enn 50 personer skal ha blitt skutt og drept. I nevnte rapport fra EHRP finnes en liste med 99 navn på drepte med angivelse av hvor de ble drept under demonstrasjonene 5. til 8. august. I tillegg inneholder rapporten en oversikt over byer der protester ble gjennomført.

En ny runde demonstrasjoner brøt ut 29. august 2016 etter en tre dager lang aksjon i sonene Gojam og Gonder, hvor folk holdt seg hjemme og butikker var stengt. Ifølge Association for Human Rights in Ethiopia (AHRE) skal mer enn 70 personer ha blitt drept under opptøyer i flere byer i den nordlige delen av Amhara fram til 2. september (AHRE 2016). I denne runden ble flere av demonstrasjonene voldelige. Offentlige bygninger, slik som politistasjoner, fengsler og forretningsvirksomheter, ble angrepet. Det gjaldt særlig virksomheter drevet av utlendinger, slik som blomsterfarmer (Al Jazeera 2016). Demonstrantene mente at det var tatt jord fra lokalbefolkningen på en urettmessig måte til slik virksomhet med utenlandsk kapital.

3. UNNTAKSTILSTAND – OKTOBER 2016 TIL AUGUST 2017

Den etiopiske regjeringen erklærte 9. oktober 2016 unntakstilstand på bakgrunn av de omfattende regimekritiske protestdemonstrasjoner i Oromia og Amhara, og som i siste fase var preget av voldelige angrep og hærverk mot offentlige bygninger og næringsvirksomhet med bånd til myndighetene.

Myndighetene begrunnet tiltaket med at det var nødvendig for å stoppe ødeleggelser, og demme opp for virksomheten til såkalte anti-peace grupper med bånd til fiendtlige krefter i utlandet⁴.

Opposisjonen på sin side mente at unntakstilstanden var enda et tiltak for å bringe kritikere av regimet til taushet og sikre tigreanerne og TPLFs⁵ privilegerte posisjon. Men i befolkningen som helhet, synes det å ha vært flere som mente at det var et nødvendig tiltak for å stoppe urolighetene og hindre videre ødeleggelser (Wikipedia 2016 b).

Regjeringens erklæring om unntakstilstand ble godkjent i det føderale parlamentet 20. oktober 2016. Til å forvalte unntakstilstanden ble det opprettet en kommandosentral (Commando Post) med myndighet til å bestemme hvilke tiltak som skulle iverksettes, og i hvilke områder av landet tiltakene skulle gjelde. Leder av kommandosentralen var statsministeren, mens forsvarsministeren fungerte som sekretær. Andre medlemmer var lederen for det føderale politiet og ledere for spesialstyrker i de ulike regionalstatene (Amnesty 2017, s. 3).

Unntakstilstanden varte i første omgang i seks måneder. I april 2017 ble den forlenget med fire måneder fram til 4. august 2017 da den ble opphevet.

3.1 BESTEMMELSER I UNNTAKSTILSTANDEN

De bestemmelsene kommandosentralen annonserte, hadde i hovedsak to formål. Det ene var å forby aktiviteter som ellers var lovlige, og det andre var gjennom lovhjemler å gi politiet utvidet myndighet til å gripe inn overfor landets borgere.

Forbud ble nedlagt mot følgende:

- Bruk av sosiale medier til å kommunisere med terroristorganisasjoner og «anti-peace»-grupper utpekt som terrorister
- Se på programmer fra TV-stasjonene ESAT og OMN⁶, som myndighetene mente tilhørte terroristorganisasjoner
- Organisere demonstrasjoner på skoler, universiteter eller andre offentlige steder, eller delta i politiske bevegelser som det må antas kan skape uro, vold, hat eller mistillit mellom folk
- Innta positurer med politisk mening, slik som å holde armene i kryss over hodet, eller formidle politiske budskap til offentligheten uten tillatelse
- Oppholde seg ved en fabrikk, plantasje eller offentlig bygning mellom klokka seks om kvelden og seks om morgenen

Politiet ble gitt hjemler til å gjennomføre følgende:

- Fengsle, uten arrestordre fra domstol

⁴ I denne sammenhengen siktet etiopiske myndigheter både til grupper innenfor den etiopiske diasporaen og til Egypt og Eritrea som Etiopia har et anstrengt forhold til.

⁵ Tigray Peoples' Liberation Front (TPLF) er et politisk parti som representerer tigreanerne i koalisjonen Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF). TPLF har en ledende posisjon i denne koalisjonen. Det skyldes at TPLF var sterkest militært i kampen mot den tidligere militærjuntaen, Derg.

⁶ Begge disse stasjonene opererer fra utlandet av og drives av grupperinger i den etiopiske diasporaen som er sterkt kritiske til EPRDF. Etiopiske myndigheter mener at de er knyttet til terrororganisasjoner; ESAT til Ginbot 7 og Oromo Media Network (OMN) til Oromo Liberation Front (OLF).

- Holde personer internert så lenge unntakstilstanden varte
- Ransake enhver bolig uten ransakingsordre
- Ubegrenset adgang til å overvåke alle typer kommunikasjon og blokkere tilgang til internett (Amnesty 2017, s. 3-4; HRCO 2017, s. 4)

I tillegg mener Human Rights Council (HRCO) å kunne lese ut av bestemmelsene at de hadde tilbakevirkende kraft og kunne gi hjemmel for å anholde personer som deltok i demonstrasjoner før unntakstilstanden ble innført (HRCO 2017, s. 3). Hjemlene ga selvfølgelig også grunnlag for å gripe inn mot personer som trosset forbudene under unntakstilstanden.

Det ble underveis lempet på en del av bestemmelsene. I november 2016 kunne for eksempel diplomater igjen bevege seg fritt i landet (Addis Standard 2016d). I mars 2017 ble det ikke lenger anledning til å fengsle uten arrestordre og å holde noen internert i isolasjon på ubestemt tid. Dessuten ble forbudet mot å oppholde seg ved ulike typer bygninger etter mørkets frembrudd opphevet (Addis Standard 2017e).

3.2 UNNTAKSTILSTANDEN I PRAKSIS

En umiddelbar virkning av unntakstilstanden var at protester og demonstrasjoner tok slutt. De eneste urolighetene det er rapportert om i den tiden unntakstilstanden varte, fant sted i juli 2017. I dagene rundt 15. juli ble det gjennomført aksjoner i flere byer i Oromia og i Addis Abeba, hvor butikker holdt stengt og i enkelte tilfeller biler ble angrepet. Bakgrunnen for disse aksjonene var at myndighetene varslet om skatteøkning for mindre forretningsvirksomheter, slik som små dagligvarebutikker. Disse protestene hadde altså ingen innholdsmessig forbindelse med de tidligere demonstrasjonene. En artikkel i Horn Affairs gir en detaljert oversikt over hvor aksjonene fant sted og bakgrunnen for dem (Berhane 2017a).

3.2.1 Begrensninger på internett

Bortsett fra at det ble roligere, merket folk flest unntakstilstanden tydeligst gjennom blokkeringene av internett. For det første var internett utilgjengelig i flere dager etter at unntakstilstanden ble innført. Under unntakstilstanden var også internett av og på med ujevne mellomrom⁷. Fraværet av internett førte også til endringer i det sosiale livet blant yngre mennesker i større byer slik som Addis Abeba. Vanlig telefon ble brukt i større grad, og folk kom i større grad sammen når man ikke kunne kommunisere på sosiale medier (Jeffrey 2016).

3.2.2 Drap og pågripelser av opposisjonelle

De som først og fremst ble rammet av unntakstilstanden, var opposisjonen i landet og deltakere i de tidligere protestdemonstrasjonene. Basert på tilgjengelig tall synes det som de aller fleste ble arrestert i en tidlig fase av unntakstilstanden, og at færre ble fengslet da urolighetene kom på avstand.

Politiet brukte hjemlene unntakstilstanden ga, til omfattende arrestasjoner. HRCO mener at det under politiaksjonene ble begått flere brudd på menneskerettighetene, slik som utenomrettslige henrettelser. HRCOs rapport fra mai 2017 er basert på

⁷ Landinfo kjenner ikke til noen oversikt over i hvilke perioder internett var utilgjengelig.

undersøkelser i Addis Abeba, Oromia og Amhara. I rapporten finnes en liste med navn på personer som ble drept av politiet under pågrepelse. HRCO mener også å ha klarlagt antall arresterte fram til februar 2017. Rapporten har lister som viser hvor mange som ble arrestert i ulike deler av de aktuelle områdene, og hvor de ble internert. Dessuten finnes en oversikt som viser hvor mange som ble arrestert fra opposisjonspartiene Blue Party, Oromo Federalist Congress (OFC) og All Ethiopian Unity Party. Rapporten konkluderer med at vel 22 000 var blitt arrestert fram til februar 2017 på grunnlag av deltakelse i de tidligere protestene eller brudd på unntakstilstandens bestemmelser (HRCO 2017, s. 9).

I slutten av mars 2017 opplyste en undersøkelseskommisjon nedsatt av etiopiske myndigheter at vel 26 000 var arrestert så langt under unntakstilstanden. Av dem var ca. 20 000 løslatt mens resten fortsatt satt fengslet i påvente av at sakene deres skulle komme opp for en domstol (Addis Standard 2017f). Da unntakstilstanden ble opphevet 4. august 2017, opplyste landets forsvarsminister, Siraj Fegessa, at mer enn 29 000 var blitt arrestert gjennom perioden og at nesten 8 000 fortsatt satt fengslet i påvente av at sakene deres skulle komme opp for domstolene (Maasho 2017).

3.3 POLITISK UTVIKLING UNDER UNNTAKSTILSTANDEN

Den landsomfattende unntakstilstanden hadde til hensikt å stoppe urolighetene i landet, som særlig hadde herjet i Oromia. Det lyktes den med. Men i Oromia skjedde samtidig en politisk utvikling som må ses på bakgrunn av nettopp kravene fra de protesterende.

3.3.1 Lemma Megersa ny president i Oromia

Allerede i slutten av samme måned som unntakstilstanden ble innført, ble Lemma Megersa valgt til ny president i Oromia. Lemma tilhører Oromo Peoples' Democratic Organization (OPDO), partiet de protesterende hadde rettet sitt sinne mot og omtalt som løpegutter for de sentrale myndighetene og TPLF. Lemma tilhører imidlertid en ny og yngre generasjon oromiske politikere. Han henvendte seg særlig til de unge som hadde deltatt i protestene, og lyktes ganske raskt med å få tillit. I en tale fra februar 2017 som fikk mye oppmerksomhet, appellerte Lemma til protesterende ungdom. Han erklærte at de hadde legitime krav, lovte å lytte til dem og bad dem om å være hans partnere i arbeidet med å skape et nytt og bedre Oromia (OPride 2017e). Etter dette har aktivister som kaller seg Qeerroo⁸ gitt sin støtte til Lemma (Belai 2017). Et uttrykk for støtten til Lemma er også at den regimekritiske oromiske nettsiden OPride ved utløpet av 2016 utropte «The Qubee Generation»⁹ til årets oromo (OPrides Oromo Person of the Year) (OPride 2016d), og året etter utropte Lemma Megersa til det samme (OPride 2017g).

⁸ Ordet Qeerroo har en grunnbetydning i språket afan oromo som peker i retning av et ungt menneske som står opp og sier ifra. Det har vært spekulasjoner om i hvilken grad Qeerroo er organisert. De fleste observatører mener at navnet først og fremst er en betegnelse på de som deltar i protestene i Oromia, og at aktivister samles under dette navnet på sosiale medier.

⁹ Qubee er betegnelsen på alfabetet til det oromiske skriftspråket. De som har gått på skole i Oromia etter 1991, har fått opplæring i oromisk, eller afan oromo, og er altså den første generasjonen oromoer som har kunnet bruke sitt morsmål på skolen. De blir kalt Qubee-generasjonen, og er også den samme gruppen som har utgjort majoriteten av dem som har deltatt i protestdemonstrasjonene.

Lemma har også markert større selvstendighet overfor de føderale myndighetene, blant annet ved å påpeke at føderale styrker ikke kan operere i regionen med mindre regionale myndigheter ber om slik assistanse. I det hele tatt har Lemma gjennom OPDO og den nye administrasjonen som ble etablert i Oromia i 2016, startet en prosess hvor TPLFs dominans innen EPRDF blir utfordret (se fotnote 5). En liknende utvikling skjer etter alt å dømme også i Amhara, men på en mer forsiktig måte.

4. SITUASJONEN ETTER AT UNNTAKSTILSTAND BLE OPPHEVET I AUGUST 2017 OG FRAM TIL NY UNNTAKSTILSTAND I FEBRUAR 2018

Da unntakstilstanden ble opphevet etter 10 måneder den 4. august 2017, hadde det funnet sted noen viktige endringer i det politiske landskapet i Etiopia. Oromia hadde fått ny politisk ledelse med større legitimitet og tillit i befolkningen, og som tilsynelatende hadde sluttet fred med protestbevegelsen. En annen endring var at styrkeforholdet innen EPRDF og mellom regionale og føderale myndigheter var forskjøvet i en retning hvor TPLF og føderale myndigheter framsto som svekket (se fotnote 5). Disse to endringene var viktige forutsetninger for den videre utviklingen fram til ny unntakstilstand ble innført 17. februar 2018. Men i tillegg var protestbevegelsen klar til aksjoner for å forsvare det som var oppnådd, og føre kampen videre blant annet for å få satt fri alle politiske fanger.

4.1 NYE PROTESTER

I det følgende blir det gjort rede for protestdemonstrasjoner i Oromia og Amhara fra unntakstilstand ble opphevet i august 2017 og fram til ny ble innført i februar 2018. Det foreligger heller ingen systematisk eller fullstendig oversikt over disse hendelsene, men tilfanget på informasjon i ulike medier er etter Landinfos oppfatning likevel større enn i perioden før forrige unntakstilstand.

4.1.1 Oromia

De politiske utskiftingene som fant sted i Oromia under unntakstilstanden, ble åpenbart gjort for å imøtekomme misnøyen som kom til uttrykk under protestene, og de ble tatt vel imot av den oromiske befolkningen. Likevel kom det nye demonstrasjoner ganske umiddelbart etter at unntakstilstanden var opphevet. De fant sted med jevne mellomrom fram til den nye unntakstilstanden ble innført. Men det synes klart at de nye protestene generelt sett hadde en noe annen profil enn de forrige. Verdt å merke seg i den sammenhengen er at slagordene i liten grad rettet seg mot myndighetene i Oromia, men mot de sentrale føderale myndighetene med slagord slik som «Ned med TPLF» og «Ned med Woyane¹⁰». Dessuten tok aktivister fra de tidligere protestbølgene avstand fra enkelte av demonstrasjonene. Det verserte også oppfatninger om at motstandere av de nye lederne i Oromia sto bak noen av protestene i den hensikt å svekke dem. I hvilken grad slike oppfatninger må anses konspiratoriske,

¹⁰ Woyane er betegnelse på TPLF. Opprinnelig var det navnet på en opprørsbevegelse i Tigray på 1940-tallet.

er vanskelig å avgjøre. Samtidig er det viktig å være klar over at protestene etter 2017 aldri nådde samme omfang som tidligere.

Bakgrunn for protestene

Bakgrunnen for disse protestene er noe uklar. Men det kan slås fast at aktivister som under navnet Qeerroo hadde mobilisert til demonstrasjoner under de tidligere protestbølgene, ikke tok noe initiativ denne gangen (OPride 2017f). Protestene synes å ha hatt til felles at de rettet seg mot de føderale myndighetene med slagord som «Ned med Woyane» og «Vi oromoer skal styre oss selv», samtidig som det ble uttrykt støtte til presidenten, Lemma Megersa, i Oromia (Berhane 2017b). Noen av protestene har også hatt lokale saker på dagsordenen, slik som i Ambo hvor man protesterte mot at en fabrikk skulle flytte virksomheten sin til Tigray (Berhane 2017b). Protestene øst og sør i Oromia, slik som i Boke og Mega, hang åpenbart sammen med grensekonflikten mellom Oromia og Somali-regionen¹¹. Men demonstrasjonene utløste en diskusjon blant oromoer om hvem som egentlig sto bak, og flere mente at krefter som ønsket å svekke den nye ledelsen i Oromia, hadde en finger med i spillet (OPride 2017f).

Protestene

De første protestene i Oromia kom 7. august i form av at butikker holdt stengt, og offentlig transport sto stille. Addis Standard meldte 8. august at slike aksjoner gikk over to dager i Ambo og andre byer i Shewa, slik som Woliso og Guder. Aksjonene rettet seg primært mot innføring av nye skatter og var således en videreføring av aksjonene måneden før, se kapittel 3.3. Men Addis Standard opplyser at det under aksjonene også kom til uttrykk krav om at opposisjonspolitikere Merera Gudina og Bekele Gerba fra OFC måtte settes fri (Addis Standard 2017h).

Ingen medier meldte om uroligheter av noe slag i Oromia i løpet av september måned.

Når det gjelder oktober måned, gikk oromoenes årlige Irrecha-festival 2. oktober 2017 i Bishoftu fredelig for seg, i motsetning til i 2016, se kapittel 2.2. Men rundt midten av oktober brøt de mest omfattende protestene ut så langt i 2017. Ifølge flere medier ble det 10. og 11. oktober gjennomført protestdemonstrasjoner i flere byer i Oromia. De fleste stedene gikk de i fredelig for seg uten konfrontasjoner med politi. Men i byene Shashemene, Boke, Muke Turi og Mega ble det løsnet skudd fra politi som førte til drepte og sårede demonstranter (Addis Standard 2017i; Berhane 2017b).

En ny og større demonstrasjon fant sted i Ambo 26. oktober 2017. Ifølge avisen The Guardian ble denne utløst av et rykte på sosiale medier dagen før om at tre lastebiler med sukker som skulle eksporteres eller smugles ut av landet, ville passere gjennom byen. Eksport av sukker hisset opp mange på denne tiden fordi prisen på sukker nettopp hadde steget kraftig. For å stoppe denne angivelige eksporten satte demonstranter opp sperringer. Lastebiler ble satt fyr på og det kom til konfrontasjoner med føderale sikkerhetsstyrker som endte med ti drepte og tjue sårede demonstranter

¹¹ Grensen mellom de regionale statene Oromia og Somali-regionen har helt siden føderasjonen ble opprettet i 1995 ikke vært fullt ut demarkert. Bortsett fra mindre lokale konflikter har denne mangelen ikke ført til større problemer, før i desember 2016. Siden den gang har nærmere en million mennesker i de berørte områdene blitt fordrevet fra sine hjem på grunn av militære konfrontasjoner mellom ulike militser.

Denne hendelsen nærte opp under tanker om at fiender av myndighetene i Oromia iscenesatte slike hendelser for å skade dem (Gardner 2017).

4.1.2 Amhara

Protestene i Amhara juli til oktober 2016 (se kapittel 2.3), fikk ikke politiske følger internt i regionen slik som i Oromia. Det er likevel liten tvil om at den politiske ledelsen i Amhara-regionen og partiet Amhara National Democratic Movement (ANDM)¹² ble påvirket av det som kom til uttrykk under protestene. Det vil i første rekke si at de så for seg en sterkere og mer selvstendig rolle overfor sentrale myndigheter og TPLF, slik som OPDO har beveget seg i retning av. Men ANDM synes å velge en noe mer forsiktig framgangsmåte og har ikke på samme måte som OPDO, kommet med åpen støtte til kravene fra de protesterende. Et uttrykk for imøtekommenhet var likevel løslatelsen av mer enn 1900 fanger i forbindelse med etiopisk nyttår i september 2017 (Shaban 2017).

De tidligere protestdemonstrasjonene i Amhara hadde foregått først og fremst i de vestlige delene av regionen, rundt de store byene Bahir Dar og Gonder. De første protestaksjonene i Amhara etter at unntakstilstanden var opphevet, kom 7. august. De fant sted i det samme området, som en minnemarkering for de som ble drept under protestene på samme tid i 2016 (se kapittel 2.3.2). I Bahir Dar ble det rapportert om stengte butikker og ingen offentlig transport, og et stort nærvær av sikkerhetsstyrker for å stoppe tilløp til gatedemonstrasjoner (Addis Standard 2017g).

Protester i de østlige delene av Amhara

Mer omfattende protester kom det derimot i den østlige delen av regionen. Urolighetene startet i byen Woldiye 2. desember 2017 i forbindelse med en tillyst fotballkamp mellom et lag fra Mekelle (hovedstaden i Tigray-regionen) og et lag fra Woldiye. Kampen som skulle spilles 3. desember i Woldiye, ble avlyst etter protester som rettet seg mot Tigray. Protestene utartet til voldelige opptøyer, hvor blant annet eiendommer og forretningsvirksomheter til personer fra Tigray ble ramponert. Studenter fra Tigray ved universitetet i Woldiye skal også ha reist hjem i frykt for å bli utsatt for overgrep (Addis Standard 2018k). Denne hendelsen førte til at det ble utstasjonert føderale sikkerhetsstyrker i byen. Nærværet av disse styrkene synes å ha provosert befolkningen og skjerpet fiendtlige holdninger overfor føderale myndigheter.

En av de viktigste høytidene i den ortodokse kirken i Etiopia er Timkat eller Epiphany 19. januar, hvor man feirer at Jesus ble døpt i Jordan-elven. Feiringen har preg av å være en festival med bred folkelig deltakelse både i og utenfor kirken hvor sang, musikk og dans spiller en viktig rolle. Det som skjedde under feiringen i Woldiye i januar 2018, var at unge menn etter hvert erstattet de tradisjonelle salmene med sanger rettet mot myndighetene under et opptog gjennom byen. Dette utløste konfrontasjon med sikkerhetsstyrkene hvor demonstranter begynte å kaste stein. Minst fem demonstranter ble skutt og drept og rundt tjue ble såret. I det videre forløpet blokkerte demonstranter en rekke veier og ødela flere eiendommer som i første rekke tilhørte tigrayere. Urolighetene stilnet 22. januar etter at regionale myndigheter fordømte

¹² ANDM er slik som OPDO, medlem av Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF).

drapene og annonserte at alle som var blitt arrestert under opptøyene, ville bli løslatt (Addis Standard 2018l).

Hendelsene i Woldiye utløste uroligheter i andre byer i nærheten. De første kom i Kobo, nord for Woldiye, 23. januar 2018 hvor demonstranter tok til gatene for å protestere mot drapene i Woldiye. Harde mottiltak fra sikkerhetspolitiet, som blant annet omfattet dør til dør aksjoner for å arrestere ungdommer som angivelig hadde kastet stein eller utøvet hærverk, økte motsetningene. Den alminnelig oppfatningen var at politiaksjonen først og fremst tok sikte på å finne politiske aktivister. De neste to dagene kom det til nye konfrontasjoner hvor voldsnivået økte. Bygninger, både offentlige og tilhørende tigreanere, ble ødelagt eller påtent, og elleve demonstranter ble angivelig skutt og drept og et ukjent antall skadet (Addis Standard 2018n). I en melding fra nettavisen Borkena opplyses det også at demonstranter tok i bruk skytevåpen mot sikkerhetsstyrkene og at minst en soldat ble drept. Videre mener nettavisen å vite at noe av bakgrunnen for protestene i Kobo hang sammen med misnøye med at et område nord for byen i sin tid ble innlemmet i Tigray, altså en tilsvarende problematikk som den i Gonder og Wolqayt (se kapittel 2.3.2) (Borkena 2018b).

Mens urolighetene i Kobo stilnet i løpet av 26. januar, brøt det ut nye demonstrasjoner i byen Mersa sør for Woldiye. Protestene rettet seg i hovedsak mot de føderale sikkerhetsstyrkene og drapene på demonstranter i Woldiye og Kobo. I løpet av 27. januar kom det til voldelige konfrontasjoner hvor rundt ti demonstranter ble drept og flere bygninger brent ned, blant annet en politistasjon (Ethiopia Observer 2018; OPride 2018h). Ethiopian Observer meldte også om protester i byen Robit, hvor en demonstrant ble skutt og drept.

Det er interessant å merke seg at føderale myndigheter omtalte hendelsene i Woldiye, Kobo og Mersa som destruktive pøbelopptøyer. Representanter for regionale myndigheter gikk imidlertid langt i sine uttalelser i å imøtekomme demonstrantene ved å innrømme feilgrep som hadde skapt misnøye i befolkningen (Addis Standard 2018m; OPride 2018h).

4.2 LØSLATELSE AV POLITISKE FANGER

Under en pressekonferanse 3. januar 2018 annonserte statsminister Hailemariam Desalegn at politiske fanger¹³ ville bli løslatt og det beryktede fengselet Makelawi lagt ned og gjort om til museum. Han opplyste videre at denne beslutningen var del av en større pakke reformer med sikte på nasjonal forsoning og styrke demokratiske prosesser (Addis Standard 2018j).

Denne erklæringen fra myndighetene kom overraskende, og noen var skeptiske til i hvilken grad den ville bli fulgt opp. Flere har også spekulert over hva som lå bak beslutningen. De fleste synes å være av den oppfatning at det foregår en maktkamp innad i regjeringsskoalisjonen EPRDF (se fotnote 5) mellom dem som ønsker å holde fast på det sentralstyrte autoritære systemet og de som mener at tiden er inne for reformer med demokratisering og mer reelt selvstyre for regionalstatene. Kreftene bak sistnevnte retning befinner seg i hovedsak i OPDO, men også i de andre partiene, og særlig ANDM. Videre hersker det liten tvil om at de reformvennlige kreftene har blitt

¹³ Diskusjon om myndighetene innrømmet å ha politiske fanger.

styrket gjennom den siste tidens protestdemonstrasjoner, hvor et av de fremste kravene nettopp har vært løslatelse av politiske fanger.

Myndighetene holdt hva de lovet. De første ble løslatt 17. januar 2018. Blant dem var en av landets fremste opposisjonspolitikere, lederen av Oromo Federal Congress (OFC), Merera Gudina, som hadde sittet fengslet vel ett år. BBC meldte at 114 andre ble løslatt samtidig (BBC 2018a). Uka etter dro Gudina på en rundtur i Oromia, hvor han ble mottatt som en helt av store folkemasser (Addis Standard 2018o).

23. januar ble ytterligere 2345 løslatt. The Guardian melder at 1568 av disse hadde blitt domfelt, mens resten hadde sittet kortere eller lengre tid i varetekt (Burke 2018). Det var imidlertid en utbredt oppfatning i Oromia at det var flere som burde settes fri, blant dem Bekele Gerba, en fremtredende leder i OFC. For å få det til ble det 12. februar igangsatt aksjoner flere steder i Oromia, hvor markeder, skoler og banker holdt stengt, og det ble arrangert protestdemonstrasjoner. Krav som ble fremmet, var løslatelse av resten av de politiske fangene, straffeforfølgelse av dem som hadde skutt uskyldige demonstranter og oppreisning for dem som hadde blitt utsatt for overgrep under de tidligere demonstrasjonene. De fleste steder gikk det fredelig for seg, og det opplyses at regionalt politi og Qeerroo samarbeidet om avviklingen av demonstrasjonene. Men i Bale og i det østlige Hararghe ble det meldt om sammenstøt og at 17 personer ble drept av sikkerhetsstyrker (OPride 2018i).

Disse aksjonene hadde tilsynelatende sin virkning, for 13. februar 2018 ble Bekele Gerba løslatt, og dagen etter ble tre andre fremtredende politiske fanger løslatt, nemlig Andualem Aragie, nestleder i opposisjonspartiet Unity for Democracay and Justice (UDJ), journalisten og bloggeren Eskinder Nega og journalisten Woubshet Taye. Dessuten lovte myndighetene å løslate ytterligere 700 (Deutsche Welle 2018). I forbindelse med disse aksjonene er det også verdt å merke seg at protestene fikk stor oppmerksomhet i det statlige Oromia Broadcasting Network (OBN). Ifølge OPride var det første gang en statskontrollert fjernsynskanal hadde gitt en så bred omtale av protestdemonstrasjoner uten fordømmelser. Tidligere har de enten blitt ignorert eller kort omtalt som destruktivt hærverk, iverksatt av fiendtlige elementer (OPride2018i).

I Amhara ble det 30. januar kunngjort at tiltale mot 598 politiske fanger ville bli trukket tilbake og at ytterligere 2905 ville bli løslatt (Etiopias ambassade i Brussel 2018). 16. februar annonserte myndighetene at Demeke Zewdu (se kapittel 2.3.2) skulle løslates sammen med mer enn hundre andre. De fleste av disse var blitt arrestert under protestdemonstrasjonene i 2016 (se kapittel 2.3.2), blant dem den fremtredende aktivisten Nigist Yirga. Blant de løslatte var også en gruppe som i sin tid var blitt arrestert for å være tilknyttet Ginbot 7¹⁴ (Borkena 2018c).

4.3 STATS MINISTERENS AVGANG OG INNFØRING AV NY UNNTAKSTILSTAND

Uventet for de fleste annonserte statsminister Hailemariam Desalegn i en fjernsynstale 15. februar 2018 at han ville gå av, både som statsminister og som leder av EPRDF. Han begrunnet sin avgang blant annet med at han gjorde det for å styrke reformarbeidet med sikte på fred, forsoning og demokrati. Han ville imidlertid fortsette til ny

¹⁴ Ginbot 7 er et forbudt parti i Etiopia og erklært som terrororganisasjon. Partiet er etablert i diasporaen er først og fremst virksomt der blant amharer. Ved siden av krav om demokratisering og liberalisering av økonomien mener partiet at føderasjonen bør oppheves. Partiet ønsker seg tilbake til enhetsstaten uten etnisk oppdeling. Ginbot 7 har derfor liten sans for den amhariske nasjonalismen som har kommet i forbindelse med protestene i Amhara.

statsminister ble utpekt (Dixon 2018). Flere har spekulert over den egentlige grunnen til Desalegn gikk av. De fleste observatører peker på at han helt siden han ble innsatt etter at Meles Zenawi døde i 2012, har blitt ansett som en overgangsfigur med et svakt maktgrunnlag og at den reelle makten har ligget hos TPLF. Med et slikt utgangspunkt kan det synes som at avgangen var et resultat av at reformkreftene innen EPRDF, med OPDO i spissen, på dette tidspunktet var såpass styrket at det var duket for en ny statsminister fra denne gruppen.

Dagen etter at Desalegn hadde kunngjort sin avgang, opplyste landets forsvarsminister på TV at regjeringen hadde besluttet å innføre unntakstilstand for seks måneder. Dette kom seks måneder etter at den forrige unntakstilstanden ble opphevet. Ifølge regjeringen var de to viktigste grunnene for beslutningen å sikre fred og stabilitet på bakgrunn av den siste tidens uroligheter og sikre fredelig maktoverføring til ny statsminister (BBC 2018b). Det man ønsket med unntakstilstanden var å avverge:

- Trykking eller sirkulering av informasjon som kan skape uroligheter eller vold
- Protestdemonstrasjoner
- At offentlige tjenester blir hindret i sin utførelse
- At forretningsvirksomhet blir stengt

Videre ble det opprettet en kommandosentral slik som under den forrige unntakstilstanden (se kapittel 3).

4.3.1 Reaksjoner på ny unntakstilstand

Det etiopiske parlamentet ga sin tilslutning til innføring av unntakstilstand i et møte 2. mars 2018. Men det er i denne sammenhengen verdt å merke seg avstemmingsresultatet. Av parlamentets 546 medlemmer stemte 346 for, 88 stemte mot, mens 8 var avholdne. De øvrige 102 medlemmene av parlamentet holdt seg angivelig borte fra møtet for å sabotere avstemningen. Ifølge Addis Standard har det ikke tidligere hendt at så mange av parlamentets medlemmer, som alle er tilknyttet EPRDF, har gått mot et forslag fra regjeringen. Avisen ser det som uttrykk for en ny politisk dynamikk i landet hvor motsetninger innen EPRDF kommer åpent til uttrykk (Addis Standard 2018q).

Motstand mot den nye unntakstilstanden kom også til uttrykk som protestdemonstrasjoner. I Gonder i Amhara ble det 19. februar iverksatt en tre dagers aksjon hvor folk holdt seg hjemme og butikker og kontorer holdt stengt. Aksjonen gikk etter alt å dømme fredelig for seg uten sammenstøt mellom demonstranter og politi. Ingen av de andre større byene i Amhara opplevde liknende aksjoner (Endeshaw 2018).

I Oromia tok Qeerroo-aktivister på sosiale medier initiativet til en tilsvarende aksjon som den som hadde funnet sted i Amhara. Oromo-aktivisten Jawar Mohamed som oppholder seg i USA, fulgte opp initiativet og publiserte følgende på sosiale medier 3. mars 2018:

As you all have seen, the illegitimate and unnecessary state of emergency (SOE) declared by the TPLF military leaders have failed to secure 2/3 support in parliament. The regime has been given two days to officially announce SOE has been revoked and return the army to its barrack.

That deadline passes tomorrow, Sunday March 4, 2018. If the regime fails to publicly announce revocation of the SOE, a three day strike will start on Monday March 5, 2018. Business, government offices, and all roads will be closed. As usual medical facilities are excepted. (Shaban 2018)

Myndighetene lot seg ikke presse til å oppheve unntakstilstanden, og aksjonen ble igangsatt 5. mars. Den fikk oppslutning i flere byer over hele Oromia. Enkelte steder kom det til voldelige sammenstøt mellom sikkerhetsstyrker og demonstranter, slik som i Nekemte, Gimbi, Ginchi og Ambo, hvor det ble rapportert om flere sårede og drepte (Addis Standard 2018r).

Det kan tilføyes at opposisjonspartiet OFC 6. mars erklærte unntakstilstanden for ulovlig og i strid med konstitusjonen og at partiet ville bringe den inn for domstolene (Addis Standard 2018s).

Unntakstilstanden høstet også internasjonal kritikk fra land som vanligvis er vennlig innstilte. USA gikk så langt som si at de tok sterk avstand fra tiltaket. Andre land som Storbritannia, Tyskland, Sverige og Norge begrenset seg til å uttrykke bekymring og oppfordret Etiopia til å anvende unntakstilstandens hjemler med forsiktighet (Addis Standard 2018p).

5. POLITISK UTVIKLING ETTER NY UNNTAKSTILSTAND

På det tidspunktet unntakstilstanden ble innført, framsto den politiske situasjonen i Etiopia som motsetningsfylt og usikker. På den ene siden var flere av demonstrantenes krav blitt innfridd. Politiske fanger var satt fri og det var skapt forhåpninger om dialog og demokratisering. Reformkreftene var uten tvil på offensiven, både i EPRDF og i Oromia. På den andre siden ble det altså innført unntakstilstand. Var den et varsel om at de kreftene i EPRDF som ønsket å videreføre den sentralstyrte og autoritære linjen, hadde tatt kontrollen? Ville unntakstilstanden bli brukt til å stanse reformprosessen?

En indikasjon på i hvilken retning det ville gå, fikk man gjennom valget av ny etiopisk statsminister. Etter en omstendelig intern prosess kunngjorde EPRDF 28. mars 2018 at den nye statsministeren ville bli oromoen Abiye Ahmed, leder av OPDO. Han ble formelt valgt av parlamentet 2. april.

Den nye statsministeren fikk raskt vist hva han anså viktig. I løpet av to uker gjennomførte han et program som talte sitt tydelige språk. 7. april reiste han til Jijiga, hovedstaden i Somali-regionen, der han lovte å få en slutt på grensekonflikten med Oromia og å gjenbosette de internt fordrevne (OPride 2018j). 11. april dro han til Ambo i Oromia, ansett som selve arnestedet for protestene som hadde foregått i Oromia. I et folkemøte der med mer enn 30 000 frammøtte erklærte han at han så det som sin oppgave å fremme en kultur hvor man lytter til hverandre. Han roste Qeerroo og kalte bevegelsen «folkets skjold» (Addis Standard 2018t). Dagen etter besøket i Ambo inviterte han opposisjonspolitikere, religiøse ledere og representanter for sivile organisasjoner til en middag i Addis Abeba. I en tale vedgikk han at de demokratiske rettighetene har vært forsømt av myndighetene og at for å komme videre i utviklingen av Etiopia vil det være viktig med en reell opposisjon med sterke og konkurrerende politiske partier (OPride 2018j). 13. april tok han turen til Mekelle, hovedstaden i

Tigray. Dette besøket ble av observatører oppfattet som et tiltak for å berolige tigreanerne og særlig hans motstandere innenfor TPLF (OPride 2018j). I et offentlig møte omtalte han blant annet problemene i Wolqait som først og fremst et spørsmål om utvikling og mangel på tilfredsstillende infrastruktur. Denne analysen fikk Abiye i etterhånd kritikk for fra amhara-representanter (Addis Standard, 2018u).

Kritikere framholder at foreløpig har man bare ord fra Abiye og at det gjenstår å se hva som kommer av politisk handling. De peker blant annet på at noe av det første han burde gjøre, er å oppheve unntakstilstanden.

Landinfo kan si seg enig at det fortsatt er usikkerhet knyttet til den videre politiske utviklingen i Etiopia. Men samtidig tyder mye på at det er skapt en ny dynamikk i etiopisk politikk. Det er åpnet for større grad av dialog og det er ikke lenger uten videre mulig fra sentralt hold å drive gjennom politiske beslutninger uten konsultasjon med berørte parter. Landinfo er også av den oppfatning at de politiske endringene i vesentlig grad er et resultat av de folkelige protestene som startet i 2014. Det er derfor grunn til å anta at nye protester vil komme dersom reformer uteblir i tiden som kommer eller den siste tidens utvikling blir reversert.

6. REFERANSER

Skriftlige kilder

- ACLED, dvs. Armed Conflict Location and Event Data Project (2016). *Ethiopia – November 2016 Update*: ACLED. Tilgjengelig fra <http://www.crisis.acleddata.com/ethiopia-november-2016-update/> [lastet ned 15. mai 2018]
- Addis Standard (2016a, 5. august). Ethiopia braces for massive protest rally called by online Oromo protest activists. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <https://addisstandard.com/ethiopia-braces-massive-protest-rally-called-online-oromo-protest-activists/> [lastet ned 16. mai 2018]
- Addis Standard (2016b, 31. juli). Massive protest rally in Gonder ended peacefully. Protesters raised issues of Wolkaite and issues of Oromoprotests [twitter-melding]. *Addis Standard*@addisstandard. Tilgjengelig fra <https://twitter.com/addisstandard/status/759697581102407680> [lastet ned 22. mai 2018]
- Addis Standard (2016c, 8. august). Carnage as Ethiopia forces conduct massive crackdown against anti-government protesters in multiple places. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <https://addisstandard.com/news-carnage-ethiopia-forces-conduct-massive-crackdown-anti-government-protesters-multiple-places/> [lastet ned 16. mai 2018]
- Addis Standard (2016d, 8. november). Ethiopia lifts ban on diplomats' travel imposed by state of emergency. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-ethiopia-lifts-ban-diplomats-travel-imposed-state-emergency/> [lastet ned 22. mai 2018]
- Addis Standard (2017e, 30 mars). Ethiopian parliament extends state of emergency by four more months. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-ethiopian-parliament-extends-state-emergency-four-months/> [lastet ned 22. mai 2018]
- Addis Standard (2017f, 4. august). Emergency session by MPS lifts state of emergency. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/breaking-emergency-session-mps-lifts-state-emergency/> [lastet ned 22. mai]
- Addis Standard (2017g, 7. august). Bahir Dar city shuts down businesses to commemorate one year anniversary of protest killings. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/pictorial-bahir-dar-city-shuts-businesses-commemorate-one-year-anniversary-protest-killings/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2017h, 8. august). For a second day in a row several businesses in Ambo city remain closed. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/pictorial-for-the-second-day-in-a-row-several-businesses-in-ambo-city-remain-closed/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2017i, 18. oktober). The US saddened by violent end of fresh protests in Oromia as number of casualties climb. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-the-us-saddened-by-violent-end-of-fresh-protests-in-romia-as-number-of-casualties-climb/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard [2018j, 3. januar]. Ethiopia to close down notorious prison, to release all political prisoners. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/breaking-ethiopia-close-notorious-prison-release-political-prisoners/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018k, 21. januar). Security forces open fire at festival goers in Weldiya, Amhara regional state, killing at least five. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-security-forces-open-fire-at-festival-goers-in-weldiya-amhara-regional-state-killing-at-least-five/> [lastet ned 23. mai 2018]

- Addis Standard (2018l, 24. januar). Victim's brother in Wediya describes finding the body of his brother riddled with five bullets. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-victims-brother-in-wediya-describes-finding-the-body-of-his-brother-riddled-with-five-bullets/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018m, 26. januar). More deaths of civilians as security forces quash protests in various parts of Ethiopia. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-more-deaths-of-civilians-as-security-forces-quash-protests-in-various-parts-of-ethiopia/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018n, 27. januar). At least eleven people, including a district court head, killed in Mersa, North Wello, as protests spread; residences, a local court, government offices and police station burned down. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-at-least-eleven-people-including-a-district-court-head-killed-in-mersa-north-wello-as-protests-spread-residences-a-local-court-government-offices-and-a-police-station-burned-down/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018o, 28. januar). Ambo crowd gives Dr. Merera Gudina a hero's welcome. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/pictorial-ambo-crowd-gives-dr-merera-gudina-heros-welcome/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018p, 25. februar). The US «stands by» by its statement condemning Ethiopia's state of emergency. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-the-us-stands-by-by-its-statement-condemning-ethiopias-state-of-emergency/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018q, 2. mars), Ethiopian law makers approve controversial state of emergency. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-ethiopian-law-makers-approve-controversial-state-of-emergency/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018r, 5. mars). More than dozen killed by security forces in Ethiopia's Oromia; region hit by yet another boycott. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-more-than-a-dozen-killed-by-security-forces-in-ethiopias-oromia-region-hit-by-yet-another-boycott/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018s, 6. mars). Opposition party OFC rejects state of emergency, says it will sue the federal government. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/news-opposition-party-ofc-rejects-state-of-emergency-says-it-will-sue-the-federal-government/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Addis Standard (2018t, 12. april). PM Abiy Ahmed visits Ambo, protest epicenter in search of answers. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <http://addisstandard.com/feature-pm-abiy-ahmed-visits-ambo-the-epicenter-of-the-oromo-struggle-in-search-of-answers/> [lastet ned 28. mai 2018]
- Addis Standard (2018u, 16. april). PM Abiy Ahmed's Welqait remark in Mekelle draws criticism. *Addis Standard*. Tilgjengelig fra <https://addisstandard.com/news-pm-abiy-ahmeds-welqait-remark-in-mekelle-draws-criticism/> [lastet ned 28. mai 2018]
- AHRE, dvs. Association for Human Rights in Ethiopia (2016, 2. september). AHRE urges Ethiopia to end use of lethal and excessive force against civilians. *AHRE*. Tilgjengelig fra <https://ahrethio.org/2016/09/02/ahre-urges-ethiopia-to-end-use-of-lethal-and-excessive-force-against-civilians/#more-242> [lastet ned 22. mai 2018]
- Al Jazeera (2016, 2. september). 'Foreign firms attacked' as Ethiopia protests continue. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/news/2016/09/firms-attacked-ethiopia-protests-continue-160902064459286.html> [lastet ned 22. mai 2018]
- Amnesty International (2017, 10. februar). *Ethiopia: Draconian state of emergency measures*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR2556692017ENGLISH.pdf> [lastet ned 22. mai 2018]

- BBC (2018a, 17. januar). Merera Gudina, Ethiopia opposition leader, freed. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.com/news/world-africa-42716864> [lastet ned 23. mai 2018]
- BBC (2018b, 21. februar). Why has Ethiopia imposed a state of emergency? *BBC*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.com/news/world-africa-43113770> [lastet ned 23. mai 2018]
- Belai, A. (2017, 18. desember). Lemma Megersa in danger of TPLF attack, says Qerro. *Ethiomeia*. Tilgjengelig fra <http://www.ethiomeia.com/1000bits/tplf-threatens-lemma-megersa.html> [lastet ned 23. mai 2018]
- Berhane, D. (2017a, 18. juli). Ethiopia: Strikes, unrest in multiple cities of Oromia. *Horn Affairs*. Tilgjengelig fra <https://hornaffairs.com/2017/07/18/ethiopia-strikes-unrest-multiple-locations-cities-oromia/> [lastet ned 22. mai 2018]
- Berhane, D. (2017b, 13. oktober). Ethiopia: 10 people killed as protests rock Oromia. *Horn Affairs*. Tilgjengelig fra <https://hornaffairs.com/2017/10/13/ethiopia-people-killed-protests-rock-oromia/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Borkena (2018a, 26 juli). Resurgence of protest in Oromia region of Ethiopia. *Borkena*. Tilgjengelig fra <https://www.borkena.com/2016/07/26/resurgence-of-protest-in-oromia-region-of-ethiopia/> [lastet ned 15. mai 2018]
- Borkena (2018b, 25. januar). Dozens killed i Kobo as Agazi forces brutally suppress protest. *Borkena*. Tilgjengelig fra <https://www.borkena.com/2018/01/25/kobo-ethiopia-dozens-killed-agazi/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Borkena (2018c, 19. februar). Charges against Colonel Demeke Zewdu and over 100 others dropped, Federal Prosecutor. *Borkena*. Tilgjengelig fra <https://www.borkena.com/2018/02/19/colonel-demeke-zewdu-is-released-from-prison/> [lastet ned 28. mai]
- Burke, J. (2018, 26. januar). Ethiopia ‘pardons 2,000 prisoners’ jailed over Oromo protests. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/world/2018/jan/26/ethiopia-pardons-2000-prisoners-jailed-over-oromo-protests> [lastet ned 23. mai 2018]
- Cosier, C. (2016, 22. august). Olympic protest: what is the story behind Feyisa Lilesa’s crossed arms? *The Sydney Morning Herald*. Tilgjengelig fra <http://www.smh.com.au/world/olympics-protest-what-is-the-story-behind-feyisa-lilesas-crossed-arms-20160822-gqyh0h.html> [lastet ned 16. mai 2018]
- Davison, W. (2016, 22. desember). Ethnic tensions in Gondar reflect the toxic nature of Ethiopian politics. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/global-development/2016/dec/22/gondar-ethiopia-ethnic-tensions-toxic-politics> [lastet ned 22. mai 2018]
- Deutsche Welle (2018, 14. februar). Ethiopia releases high profile political prisoners. *Deutsche Welle*. Tilgjengelig fra <http://www.dw.com/en/ethiopia-releases-high-profile-political-prisoners/a-42590273> [lastet ned 23. mai 2018]
- Dixon, R. (2018, 16. februar). Ethiopian Cabiinde declares state of emergency after protests force prime minister’s resignation. *Los Angeles Times*. Tilgjengelig fra <http://www.latimes.com/world/africa/la-fg-ethiopia-resignation-20180216-story.html> [lastet ned 28. mai 2018]
- EHRP, dvs. Ethiopian Human Rights Project (2016a, 8. september). *Addressing the escalating human rights crises in Ethiopia*. Nairobi: EHRP. Tilgjengelig fra <http://ehrp.org/addressing-the-escalating-human-rights-crisis-in-ethiopia-an-escalating-human-rights-crisis-in-oromia-and-amhara-regions/> [lastet ned 16. mai 2018]

- EHRP (2016b, 5. desember). Ethiopia-Government's Brutal Response to Amhara Region Protesters. *EHRP*. Tilgjengelig fra <http://ehrp.org/ethiopia-governments-brutal-response-to-amhara-region-protesters/> [lastet ned 22. mai 2018]
- ESAT, dvs. The Ethiopian Satellite Television and Radio (2016, 26. juli). Regime forces arresting protesters in West Arsi, Oromo region of Ethiopia. *ESAT*. Tilgjengelig fra <https://ethsat.com/2016/07/regime-forces-arresting-protesters-in-west-arsi-oromo-region-of-ethiopia/> [lastet ned 15. mai 2018]
- Ethiopian Observer (2018, 27. januar). Protests spread in North Wollo towns, ten killed in Mersa. *Ethiopian Observer*. Tilgjengelig fra <https://ethiopiaobserver.com/2018/01/27/protests-spread-north-wollo-towns-ten-killed-mersa/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Etiopias ambassade i Brussel (2018, 1. februar). Charges against 598 suspects dropped, 2,905 inmates pardoned in Amhara regional state. *Etiopias ambassade i Brussel*. Tilgjengelig fra <https://ethiopianembassy.be/en/2018/02/01/charges-against-598-suspects-dropped-2-905-inmates-pardoned-in-amhara-regional-state/> [lastet ned 28. mai 2018]
- Endeshaw, D. (2018, 24. februar). Strike in Gonder Subside. *The Reporter*. Tilgjengelig fra <https://www.thereporterethiopia.com/index.php/article/strike-gonder-subside> [lastet ned 23. mai 2015]
- Freedom House (2017). *Ethiopia Country Profile*. Washington, D.C.: Freedom House. Tilgjengelig fra <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/2017/ethiopia> [lastet ned 16. mai]
- Gardner, T. (2017, 7. november). 'We fear for our lives': how rumours over sugar saw Ethiopian troops kill 10 people. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <https://www.theguardian.com/global-development/2017/nov/07/we-fear-for-our-lives-how-rumours-over-sugar-saw-10-people-killed-in-ethiopia-romia> [lastet ned 23. mai 2018]
- HRW (2017, 19. september). "Fuel on the Fire." New York: HRW. Tilgjengelig fra https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/ethiopia0917_web.pdf [lastet ned 22. mai]
- HRCO, dvs. Human Rights Council (2017, 28. mai). *Human Rights Violations committed during the State of Emergency in Ethiopia*. Addis Abeba: HRCO. Tilgjengelig fra <https://ehrc.org/wp-content/uploads/2017/07/HRCO-142nd-Special-Report-English-Executive-summary-2.pdf> [lastet ned 22. mai 2018]
- Jeffrey, J. (2016, 23. november). Internet blackout forces young Ethiopians to go retro. *Deutsche Welle*. Tilgjengelig fra <http://www.dw.com/en/internet-blackout-forces-young-ethiopians-to-go-retro/a-36490982> [lastet ned 22. mai 2018]
- Landinfo (2016, 19. september). *Etiopia: Demonstrasjoner og protester blant oromobefolkningen fra april 2014 til mai 2016*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/3424/1/3424_1.pdf [lastet ned 30. mai 2018]
- Landinfo (2017, 16. august). *Etiopia: Studentprotester fram til 2014*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/asset/3585/1/3585_1.pdf [lastet ned 30. mai 2018]
- Maasho, A. (2017, 4. august). Ethiopia lifts emergency rule imposed last October after months of unrest. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/article/us-ethiopia-politics/ethiopia-lifts-emergency-rule-imposed-last-october-after-months-of-unrest-idUSKBN1AK0QV> [lastet ned 22. mai 2018]
- OPride (2016a, 6. august). Several dozens killed as #OromoProtests sweep Oromia. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2016/08/06/oromoprotests-all-you-need-to-know-live-blog/> [lastet ned 16. mai 2018]
- OPride (2016b, 22. august). Uncommon courage at Rio Olympics: Ethiopia's Feyisa Lilesa risks it all for his people. *OPride*. Tilgjengelig fra

<https://www.opride.com/2016/08/22/uncommon-courage-at-rio-olympics-ethiopias-feyisa-lelisa-risks-all/> [lastet ned 22. mai 2018]

- OPride (2016c, 7. oktober). The Irreecha massacre explained: The who, what, where and why. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2016/10/07/the-irreecha-massacre-explained-the-who-what-where-and-why/> [lastet ned 22. mai 2018]
- OPride (2016d, 31. desember). OPride's Oromo Person of The Year 2016: The Qubee Generation. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2016/12/31/oprides-oromo-person-year-2016-qubee-generation/> [lastet ned 23. mai 2018]
- OPride (2017e, 9. februar). Lemma Megersa calls for Oromo unity and economic revolution. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2017/02/09/lemma-megersa-in-his-own-words/> [lastet ned 23. mai 2018]
- OPride (2017f, 12. oktober). #OromoProtests in Ethiopia take an unexpected turn. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2017/10/12/oromoprotests-ethiopia-take-unexpected-turn/> [lastet ned 23. mai 2018]
- OPride (2017g, 31. desember). Lemma Megersa: OPride's Oromo Person of the Year 2017 Runner Up. *OPride*. Tilgjengelig fra https://www.opride.com/longform/lemma-megersa-oprides-oromo-person-of-the-year-2017-runner-up/#section_quatre [lastet ned 23. mai 2018]
- OPride (2018h, 29. januar). Up to 20 civilians killed in weeklong violence across Amhara State. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2018/01/29/ethiopia-20-civilians-killed-weeklong-violence-across-amhara-state/> [lastet ned 23. mai 2018]
- OPride (2018i, 13. februar). Oromia state rocked by protests and killings amid a 3-day market boycott. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2018/02/13/ethiopia-oromia-state-rocked-protests-killings-amid-3-day-market-boycott/> [lastet ned 23. mai 2018]
- OPride (2018j, 13. april). PM Abiy Ahmed: Ethiopia needs strong 'competing' political parties more than ever before. *OPride*. Tilgjengelig fra <https://www.opride.com/2018/04/13/ethiopias-new-prime-minister-abi-ahmed/> [lastet ned 28. mai 2018]
- Shaban, A. (2017a, 6. september). Amhara region pardons over 1,900 prisoners ahead of Ethiopia New Year. *Africanews*. Tilgjengelig fra <http://www.africanews.com/2017/09/06/amhara-region-pardons-over-1900-prisoners-ahead-of-ethiopia-new-year/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Shaban, A. (2018b, 5. mars). Ethiopia activists activate shutdown in Oromia to protest emergency rule. *Africanews*. Tilgjengelig fra <http://www.africanews.com/2018/03/05/ethiopia-activists-activate-shutdown-in-oromia-to-protest-emergency-rule/> [lastet ned 23. mai 2018]
- Schemm, P. (2016). A year after Obama's visit, Ethiopia is in turmoil. *Washington Post*. Tilgjengelig fra https://www.washingtonpost.com/world/africa/a-year-after-obamas-visit-ethiopia-is-in-turmoil/2016/08/09/d7390290-5e39-11e6-8e45-477372e89d78_story.html?noredirect=on&utm_term=.14212e57b02e (lastet ned 16. mai)
- Wikipedia (a). *Ethiopian Protests* (sist endret 27. mai 2018). Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/2016_Ethiopian_protests [lastet ned 16. mai 2018]
- Wikipedia (b). *Ethiopia State of Emergency 2016* (sist endret 5. april 2018) Tilgjengelig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Ethiopia_State_of_Emergency_2016 [lastet ned 22. mai 2016]

Muntlige kilder

- Velinformert lokal kilde. Møte i Addis Abeba 15. november 2017.